

Un de cada set infants no entén el que llegeix

I el que això potencia és una educació purament superficial

Foto: Annie Spratt

Pot ser que un nen llegeixi amb un bon ritme, amb un bon to, i que quan acabi li preguntis què has llegit i, alçant les espatlles, et digui: no ho sé. Però ell no en té la culpa. De fet, no sé qui en té la culpa. Però ja d'entrada, quin sentit té llegir bé si no saps què llegeixes? Gratem una mica més: per què quan són tan petits convertim l'aprendre a llegir en una cursa? Mira, el teu cosí Pau té cinc anys i ja llegeix, i tu encara no. I au, complexos, pressions i ressentiments que s'associen directament als llibres. Per què correm tant? Estem més preocupats per on volem que arribin que per com volem que hi arribin. Per la quantitat de coses que apilonen al cervell que per la qualitat. Ens enlluerna més la forma que el fons. I el que això potencia és una educació purament superficial.

He entrevistat força pedagogs i tots coincideixen en el mateix: sense plaer no s'aprèn. I penso en els milers d'hores que vaig passar a l'escola i en quan havia d'aprendre la biografia (per després repetir-la a l'examen exactament com estava escrita) de Rodoreda, de Miguel Hernández i de Lorca i em sap greu: allò per a mi només era una cosa més, buida. I ara, si tingués una màquina del temps, tornaria a l'escola i demanaria a la mestra: no ens ho facis memoritzar, fes-nos-ho viure. Per què a vegades es redueix el llibre a un maó? Per què hi ha tants nens que ho veuen com un pal i buf n'he de fer el resum i ja el busco a internet? Aquí hi ha un repte preciós:

apassionar-los per la lectura. Fer-los veure l'amplitud de vida, de profunditat, de complicitat, d'aventures, de mons possibles, d'amics per sempre, que hi poden trobar. I per encomanar passió només cal una cosa: tenir-ne.

La Vanesa Amat

(<https://www.catorze.cat/noticia/13068/objectiu/no/es/nens/aprenquin/llegir/rapid/sino/millor>) em va dir que tots els nens petits volen aprendre a llegir, perquè això vol dir entrar al món dels adults. Segur que heu vist criatures de tres anys fent veure que llegeixen el diari. Què passa, doncs, després? Ella mateixa em deia que, depenent de com els acompanyem, als vuit anys se'n despenegen (per tant, el problema no neix a l'ESO, sinó molt abans). La Fundació Jaume Bofill (<https://www.fbofill.cat/>), davant la realitat que han detectat -un de cada set infants que acaba primària no entén el que llegeix- ha impulsat un programa magnífic, el Lexcit (<https://comprendrelavida.cat/comprendrelavida/index.php>), on, amb la participació de voluntaris (us en podeu fer aquí (<https://comprendrelavida.cat/comprendrelavida/voluntari.php>)), volen garantir el dret de tots els infants a la comprensió lectora, i doncs, a l'èxit educatiu i social. L'altre dia hi vaig anar i em van dir que hi ha dos punts fonamentals: un, com deia la Vanesa, l'acompanyament, i dos, que es llegeixi en el temps de lleure: per tant, per aprendre a llegir ni n'hi ha prou amb l'escola ni podem carregar tota la responsabilitat a l'escola. Hi ha el món de fora, el de la família, el del barri, el del dia a dia, on es xoca amb una altra realitat fràgil i invisible que el Lexcit vol protegir: la desigualtat d'oportunitats.

Tinc una germana de tretze anys que em va fer una videotrucada per si em podia llegir un llibre que li havia agradat tant, en què una *influencer* explicava que havia patit *bullying*. Ma germana no em truca mai i poques vegades l'he vist enganxada a un llibre. Li vaig dir: sí sí, endavant. I des del meu pis compartit de Barcelona la veia llegint a la seva habitació del Vendrell. En acabar la primera pàgina, com qui no vol la cosa, em va murmurar: continuo? I tant. I entremig li anava fent preguntes: com es devia sentir ella? A la teva classe has vist algú a qui se li fes *bullying*? Aquelles pàgines es van convertir en un pont que ens apropava i en una escletxa que ens portava a llocs més grans i rics. I vols que demà et truqui i te'n llegeixi una mica més? Sí! I a la nostra conversa de whatsapp va apuntar 56, que era la pàgina on ens havíem quedat. Llegir és això: una porta oberta a la vida. I qui se'n vol estar, d'entendre-la i de compartir-la?

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=ZhsSEUdxi4s>